Hvita frun

Förord till den elektroniska utgåvan

Detta verk ingår som nummer 15 i serien Folkskrifter. Följande verk i samma serie finns också publicerade på Runeberg.org:

Nr 3. Kortspråket eller Kortens betydelse

Nr 5. Punkterkonsten eller Sättet att förutsäga egna och andras öden

Nr 12. Lustiga berättelser om de klyftiga borgarena i Schildburg.

Folkskrifter N:o 15.

HVITA FRUN.

NÅGRA BERÄTTELSER

UR ANDEVÄRLDENS FÖRDOLDA LIF.

Pris: 25 öre

HVITA FRUN.

NÅGRA BERÄTTELSER UR ANDEVÄRLDENS FÖRDOLDA LIF.

STOCKHOLM ADOLF JOHNSONS FÖRLAG.

NORRKÖPING

M. W. WALLBERG & C:o BOKTRYCKERI

1895.

Det var en regnig höstafton år 1598. Det kurfurstliga hofvet hade nyss inflyttat till residensstaden Berlin och denna afton upplystes slottets fönster för första gången af skenet från tusentals vaxljus, ty kurfursten Johan Georg gaf en lysande fest; en början till hofvets vinternöjen.

Kurfursten hade under sommaren svårt plågats af gikt; men var nu fullkomligt återstäld, ty de med höstjakterna förenade kroppsrörelserna i fria luften hade gjort honom godt, och han kände sig denna afton särdeles frisk och upprymd. Längre än vanligt deltog han därför i det lifliga samkvämet, tills han, sin vana trogen, drog sig tillbaka till ett gemak, gränsande till den stora festsalen, tillsammans med några förtrogna, för att prata bort en stund.

Bland dem, hvilka i regeln kurfursten gärna såg i denna trånga krets, var äfven öfverste von der Golz, en tapper officer, men äfven en glad sällskapsbroder.

Öfversten berättade just en af sina lustiga historier, hvilka voro mycket kvicka och skrattretande, och äfven nu instämde nästan samtliga i ett godt skratt. Endast kurfursten förblef allvarsam, och då öfversten tillfälligtvis kom att kasta en blick på sin herre, märkte han till sin förvåning huru dennes ögon, med ett uttryck af fasa, stirrade på väggen midtemot dörren till festsalen, just på en fläck på den tapetdörr, som förde till kurfurstens privata rum.

Öfversten, som satt med ryggen vänd mot denna dörr, och som trodde att där föregick något som häftigt förskräckte kurfursten, vände sig om, men såg ej något, som kunnat gifva anledning till kurfurstens förskräckelse.

”Såg ni henne?” frågade kurfursten, i det han stirrade på öfversten med förfäran ännu afspeglande sig i hans ögon.

”Jag förstår ej hvad ers nåd menar”, svarade öfversten.

Kurfursten förklarade sig ej närmare, utan gaf öfversten blott en vink att fortsätta med sin berättelse. Men huru mycket än denne bemödade sig att fängsla sin herres uppmärksamhet vid sin berättelse, lyckades det ej, ty kurfursten förblef fortfarande förströdd och svårmodig, och drog sig förr än vanligt tillbaka till sina enskilda rum.

Tidigt påföljande morgon sammankallade han sina ministrar och behandlade åtskilliga viktiga statsangelägenheter, hvilka han önskade att få ordnade med största möjliga skyndsamhet.

Då ministrarne lämnat honom, mötte de på slottsgården kurfurstens lifmedikus, doktor Kosmar.

”Det var bra att ni kom”, sade en af herrarne, ”ty kurfursten har utan tvifvel stort behof af läkarevård.”

Då läkaren infann sig hos kurfursten, fann han denne i stark feber.

”Ers nåd har åter ansträngt sig förmycket”, sade Kosmar, ”jag skall genast låta tillblanda en kylande dryck.”

”Denna gång tror jag ej att er vetenskap kan göra mig någon nytta”, inföll kurfursten med ett matt leende, ”jag känner att jag ej har lång tid kvar att lefva.”

”Bevare oss Gud!” utropade Kosmar förskräckt, ”huru har ers nåd kommit på sådana tankar?”

”Jag skall tala om det för er”, sade kurfursten.

”I går afton uppenbarade sig hvita frun för mig. Hon vinkade mig till sig, och jag vet, att jag skall nödgas följa henne. Ehuru jag på senare tiden känt mig ganska välmående, instälde sig en häftig feber under den förflutna natten, och jag skall därför genast göra alla nödiga förberedelser för min snara hädanfärd.”

”Jag har hört den gamla sägnen”, inföll läkaren, ”och kan endast tillråda ers nåd, att söka förjaga dessa nervretande tankar. Lyckas detta, skall febern försvinna, hvilken blott är en följd af häftig sinnesrörelse.”

”Jag tackar för ert råd”, svarade kurfursten, ”och skall försöka att följa det; men lämna mig nu, ty jag har åtskilligt arbete för händer, som ej får uppskjutas.”

Sedan doktorn förgäfves försökt afråda sin patient att fortsätta med sitt arbete, lämnade han gemaket, och bad därefter alla hos kurfursten tjänstgörande personer äfven försöka att få honom att glömma sina griller och förströ honom, ty i annat fall hade man att frukta det värsta.

Det lyckades dock icke att få Johan Georg ur sin tro, att ättens stamfru uppenbarat sig för honom, och att detta var ett varsel till hans snara död, och denna öfvertygelse upprörde den annars modige mannen till den grad, att febern trots alla botemedel tilltog mer och mer, och slutligen orsakade en svår sjukdom och död.

Ej förr än lång tid efteråt lyckades det läkaren genom en ren tillfällighet upptäcka, att belysningen i ett visst fönster på ett hus midt emot slottet framkallade just på det ställe af väggen, där kurfursten trodde sig hafva sett spöket, en figur,som mycket liknade en kvinna i hvit dräkt, och ingen tviflade nu längre på att kurfursten blifvit

ett offer för en liflig fantasi.

* * *

Äfven år 1619, en kort tid före kurfurst Johann Sigismunds frånfälle, syntes hvita frun åter i Berlins slott, och kurfurstens död orsakade att tron på den gamla sägnen åter blef bestyrkt.

Senare uppenbarelser i samma slott berättades af krönikeskrifvaren Mathias Merian under åren 1642 och 1649. Men då ingen af det kurfurstliga husets medlemmar afled under dessa år, synes den skräckinjagande fruns uppenbarelser vid dessa tillfällen hafva gällt andra personer.

Det berättas äfven om hvita fruns uppträdande i Neuhaus’ slott i Böhmen, hvilket lärer hafva varit egentliga skådeplatsen för de tilldragelser som skildras i samband med sägnerna om hvita frun.

Krönikan förtäljer, att på femtonhundratalet bodde riddaren Ulrik II vonRosenberg med sin gemål, Katharina von Wartenburg på slottet Neuhaus. De hade en dotter vid namn Bertha, hvilken blef förmäld med riddar Johann von Lichtenstein. De hade två barn. Då Johann dog genom följderna af ett öfverdådigt lefnadssätt, och Bertha sålunda befriades från bandet af ett olyckligt äktenskap, lärde hon känna Markgrefve Albrecht von Brandenburg. Inom kort fattade de ömsesidigt tycke för hvarandra; men Albrecht nödgades omtala, att tvänne hinder voro i vägen för äktenskaps ingående. Bertha, som då trodde att han menade hennes tvänne barn, hvilka hon älskade med en moders hela ömhet, blef vansinnig af förtviflan, och i detta tillstånd dödade hon sina barn och kastade sig själf ned i afgrunden från slottets tak.

* * *

Då markgrefvarne i Bayreuth äro besläktade med brandenburgska regentfamiljen, lärer hvita frun äfven där hafva uppenbarat sig då och då.

En sådan uppenbarelse ägde rum en gång vid Napoleons besök i Bayreuth.

Genast efter det kejsaren inflyttat i slottet, lät han kalla slottskastellanen Schlutter till sig.

”Sedan huru lång tid tillbaka bor ni här?” frågade kejsaren den gamle tjänaren.

”Sedan trettio år, ers majestät”, svarade denne.

”Man har sagt mig”, fortfor kejsaren, ”att ett spöke har sitt tillhåll här i slottet. Det lär hafva visat sig för general d’Espagne, då han var inkvarterad här för två år sedan.”

”Det är sannt hvad man berättat ers majestät, och generalen lämnade slottet genast efter uppenbarelsen. Han sade mig att hvita frun, ty det var nog ingen annan än hon, hade velat taga lifvet af honom. På befallning undersökte vi då slottet på det noggrannaste, men förgäfves, hvilket ju var att vänta, ty hvita frun, som uppträdt här åtskilliga gånger förut, lämnar aldrig några spår efter sig.”

”Ni var således närvarande vid detta tillfälle. Det skulle vara intressant att höra något om denna uppenbarelse; berätta mig därom, men i korta ordalag.”

”Ja, generalen hade anländt hit sent på aftonen med sin adjutant och en tjänare”, berättade den gamle. ”Han bebodde just samma rum som ers majestät nu befinner sig uti; men hans sofrum låg i andra ändan af korridoren. Generalen hade ridit en lång väg och var mycket trött, hvarför han begaf sig tidigt till sängs. Vid midnatt hördes ett förfärligt buller, och då jag skyndade in till generalen, följd af hans uppvaktning, fann jag honom ligga medvetslös under sängen, hvilken låg kullkastad midt i rummet. Jag visste dock att sängen på aftonen stått tätt intill väggen i ett hörn. Vi sände genast efter en läkare, hvilken gaf generalen lämplig medicin. Sedan han kommit till medvetande, berättade han, att en hvit skepnad visat sig för honom. Jag förstod genast att det var hvita frun. Han sade, att hon velat strypa honom, och då han brottades medhenne hade sängen kastats omkull och han hade ropat på hjälp, hvarefter han förlorat sansen. För att öfvertyga mig om riktigheten af mitt antagande visade jag generalen hvita fruns porträtt, och då han såg det studsade han och utropade med förfäran ”Det är hon!” och tillade att denna syn bådade att han snart skulle dö. Förgäfves sökte de närvarande att trösta honom, i

det de försäkrade att han blott haft en elak dröm; men han kunde ej bringas ur sin tro, och afreste redan påföljande morgon, för att tillbringa återstoden af sin vistelse här i det nya slottet. För att vara säker på sin sak, lät generalen påföljande dag noga undersöka rummets väggar, tak och golf; men alla hans bemödanden, att få en förklaring på spökets uppträdande voro förgäfves.”

”Sällsamt”, mumlade Napoleon, ”han spådde sant, att uppenbarelsen förkunnade hans snara död, ty några veckor därefter stupade han i kriget.”

Innan Napoleon gick till sängs, sysselsatte han sig med studerandet af kartor

och planer, som så småningom lät honom glömma det obehagliga intryck, kastellanens berättelse framkallat. Då slutligen tröttheten öfvermannade honom, steg han upp för att gå till hvila, men han blef stående, uppfylld af fasa och stirrade mot dörren till sofgemaket.

Framför dörren stod en lång kvinnoskepnad, helt och hållet hvitklädd, upplyftande sin hand mot kejsaren, som om hon velat hindra honom att inträda i sofrummet.

Vid denna hemska syn drog Napoleon sig ofrivilligt tillbaka till stolen, på hvilken han nyss suttit. Där blef han stående med handen stödd mot karmen och blickade med ängsligt forskande ögon mot skepnaden, hvilken långsamt närmade sig.

”Darra, niding!” sade skepnaden med graflik röst. ”Din lyckotid har nått sitt slut, och du går nu utan återvändo ett fatalt öde till mötes. Huru har du kunnat våga, att sätta din fot inom Hohenzollrarnes murar, sedan du i ditt öfvermod låtit dem böja sig i stoftet för dig; menfrån deras sida skall du ock finna din undergång såsom vedergällning. Men ännu har du dock tid att undfly ditt öde, genom att fly härifrån tillbaka till ditt land. Däremot skall hvarje steg du går framåt ovillkorligen störta dig i fördärfvets armar. Jag råder dig därför att återvända till ditt land och att genom goda gärningar och freds ingående, försona dig med dem som förbanna dig såsom en affälling och menedare.”

”Hvem vågar kalla mig så?” utropade kejsaren med en röst, hvari blandade sig ångest och raseri.

Genom den hvita slöjan, som betäckte skepnadens hufvud, och hvarigenom anletsdragen blott syntes som genom en dimma, blixtrade en vredgad blick och skepnaden syntes växa, medan hon nu skred kejsaren inpå lifvet.

”Hvem som vågar det?” frågade den förfärliga gestalten, med tonvikt på hvarje ord. ”Jo, de, inför hvilka du en gång i Fontainebleauskogen aflade en helig ed, innan du bar din blodbesudlade

kejsarmantel. Du svor då, att i hela din lifstid bibehålla freden, och att aldrig tåla, att Frankrikes söner åter skulle lyda under en härskare. Eden lydde: Död åt tyrannerna, under hvilken titel de än må uppenbara sig. Strax därefter underskref du med ditt blod en skrift, i hvilken du medgaf, att ditt lif finge tagas, om du någonsin skulle försona dig med kungadömet; men att du däremot vore beredd, att offra allt och det dyrbaraste de ägde för att försvara Frankrikes frihet. Kan du neka till det?”

Napoleon teg, med blickarne sänkta mot, golfvet.

”Nej, det kan du icke”, fortfor skepnaden; ”men de inför hvilka du aflade den ed du brutit, äga makt att bestraffa din mened och de skola göra det, så framt du ej försonar dig med dem. Du har utgjutit tillräckligt oskyldigt blod, för att tillfredsställa din omättliga äregirighet och härsklystnad; afstå därför från dina blodiga planer och återvänd hem, för att hålla din ed.”

”Aldrig!” utropade Napoleon, ”mittrykte och min ära drifva mig framåt på den en gång beträdda vägen, och ingen kan tvinga kejsaren, att infria det ord, som en gång gafs af den unge, obetänksamme officeren.”

”Du vill således ej”, utropade skepnaden, ”då skall du dö!” Därmed grep hon kejsaren med våld, kastade honom tillbaka i stolen och i det hon böjde sig öfver honom, slet hon slöjan från ansiktet.

Kejsaren, hvilken ej var i stånd att röra en lem, stirrade med fasa på det dödsbleka och hoptorkade ansiktet. Endast i likets vildt rullande ögon syntes tecken till lif. ”Dö, menedare!” hväste skepnaden med hånfull ton, i det

hennes käkar öppnade sig, likasom ett rofdjurs gap, för att bita den af fasa darrande kejsaren i bröstet, på samma gång som de köttlösa, knotiga fingrarne grepo om hans hals, så att han nästan kväfdes.

”Sire, sire, vakna upp!” ljöd nu en ängslig röst i hans öra, medan en lätt hand lade sig på hans skuldra.

Napoleon rusade upp och stötte bortden hand, som hvilade på hans arm med en åtbörd af fasa. Hans vildt stirrande blickar föllo nu på Constants, hans trogne kammartjänares ansikte.

”Förlåt mig, sire, att jag dristat väcka er”, sade Constant. ”Jag hörde från mitt rum hur ers majestät suckade och stönade, och då jag, fruktande en olycka, inträdde, såg jag ers majestät vrida sig oroligt i stolen, liksom plågad af en svår dröm.”

”Du gjorde rätt i att väcka mig”, sade han, i det han reste sig och kastade en skygg blick omkring i rummet, liksom för att öfvertyga sig om att den förskräckliga kvinnan aflägsnat sig. Vaxljusen voro nästan utbrunna och uret visade att midnattstimman förgått för länge sedan. Kejsaren skakade af frossa, af kölden i rummet eller af oro, och begaf sig till sitt sofgemak, ledsagad af kammartjänaren, som bar en armstake. Sedan Constant hjälpt kejsaren med afklädandet, drog han sig tillbaka, för att njuta några timmars hvila.

Hans sömn blef dock ej långvarig, ty han hade knappt insomnat, förr än etthögt skrik från kejsarens rum väckte honom.

Nödtorftigt klädd skyndade den trogne tjänaren dit, och fann kejsaren sittande i sängen.

”Kastellanen, den gamle slottsugglan”, sade han, ”berättade mig i går afton en historia om ett äfventyr, som general d’Espagne råkat ut för här i slottet, och jag trodde att det blott var fostret af en vild fantasi; men jag har nu öfvertygat mig att här verkligen tilldraga sig märkliga ting. Om jag ock förut drömde, att den beryktade hvita frun uppenbarade sig för mig, så är det säkert att jag denna gång ej drömt, ty då jag nyss såg henne, var jag fullkomligt vaken. Därborta vid väggen såg jag hennes skepnad komma upp från golfvet, därpå skred hon fram till mig med hotande åtbörder och försökte strypa mig med sina hårda benfingrar; men jag försvarade mig och ropade på hjälp, och då försvann hon”. På kejsarens befallning undersökte Constant genast rummets golf och väggar på det noggrannaste;men kunde ej finna någon hemlig dörr, som kunde möjliggöra någon persons inträde i rummet.

”Det var nog äfven denna gång en drömbild”, sade kejsaren, ”gif mig ett glas vatten så sofver jag nog bättre.”

Efter ungefär en timmas förlopp, väcktes Constant ännu en gång af kejsarens nödrop och skyndade till sin herres sofrum. Till sin stora häpnad, fann han sängen stående midt i rummet, nattduksbordet låg kullkastadt, och nattlampan sönderslagen på golfvet.

”Bevare mig väl!” utropade Constant, ”har det händt någon olycka?”

”Nej”, svarade kejsaren, ”men det hvita spöket har åter infunnit sig, och denna gång var det ej en dröm, hvilket bekräftas af sängens flyttning från sin plats. Jag vaknade denna gång ur en lugn, djup sömn, därigenom att någon sköt sängen genom rummet, och det var samma hvita, beslöjade skepnad, som jag förut sett. Då jag ropade på dig, försvann hon, och då det således synes som om den förskräckligakvinnan skulle hålla sig borta, då flera människor äro i rummet, är det bäst att du stannar här.”

Med en skarpladdad pistol i handen höll Constant vakt vid bädden till morgonens inbrott, utan att kejsaren stördes i sin sömn, och tidigt på morgonen lämnade Napoleon det hemlighetsfulla slottet.

Då vagnen rullade ut genom slottsporten, vände kejsaren sig om och betraktade den gamla byggnaden med dystra blickar.

”Det där var då ett fördömdt näste”, sade han till Constant, som satt på kuskbocken, ”aldrig mer skall jag träda inom dessa murar.”

”Det tror jag nog”, mumlade kastellanen, hvilken stod vid porten, ödmjukt bugande, med hatten i hand och hörde hvad kejsaren yttrade, ”och jag hoppas att vi hädanefter skola bli förskonade från de där objudna gästerna, utan

att behöfva upprepa samma komedi.”

* * *

Äfven i Hofburg i Wien uppenbarade sig hvita frun år 1760 flera nätter efter hvarandra för de i korridorerna posterande vakterna, hvilka grepo till flykten, då de sågo henne. En af soldaterna hade varit nog djärf att skjuta på henne; men hade naturligtvis ej träffat; kulan hittades påföljande dag i en dörrpost. Man förbjöd då soldaterna att skjuta inom slottet, emedan därigenom lätt en olycka kunde inträffa, och i stället för de förra vaktposterna kommenderade man dit några utvalda, modige män af lifgardet, beväpnade med sablar. Man bad dem noga gifva akt på en viss dörr, genom hvilken skepnaden flera gånger framträdt.

En natt, då en af de modigaste gardisterna, som äfven besatt ovanlig kroppsstyrka hade vakten framför nämnda dörr, framträdde spöket genom dörröppningen vid midnattstiden. Gardisten tilltalade henne; men erhöll intet svar. Men då han därpå drog sin sabel och trädde hvita frun inpå lifvet, lät denna sitt omhölje falla och den häpne gardisten såg framför sigkronprins Josefs leende anletsdrag. ”Ändtligen har jag då träffat på en man med mod i bröstet”, sade kronprinsen, ”det gläder mig”. Han ämnade nu gå vidare; men gardisten åberopade sig på sin kaptens befallning att ej släppa ut någon, hvem det vara må.

”Godt”, sade kronprinsen, ”men jag är öfverste vid ditt regemente, och befaller dig i denna egenskap att släppa ut mig.”

Med dessa ord fortsatte han sin promenad, och efter denna natt syntes spöket aldrig mera i detta slott.

•|•<——

Som prof på pressens omdöme om detta utmärkta arbete torde få påpekas följande Hvad recensenterna säga:

"Här möter oss en hemlighet, som är värd att taga reda på, och i hvilken författaren till detta arbete lofvar att inviga oss. Om denna lilla skrift verkligen är hvad den ger sig ut för, så skall en med ånga drifven snällpress ej vara i stånd att tillfredsställa allmänhetens köplust i fråga om denna bok."

Så börjar anmälaren i "Bristol Times", hvarefter han fortsätter: — "Nåväl, vi må så gerna först som sist intyga, att denna lilla bok verkligen häller hvad hon lofvar och visar, huru en penny kan förkofra sig till ett tusen pund sterling. Om någon derför önskar att hans penny skall afkasta ett tusen pund och vill arbeta lika ihärdigt på problemets lösning som författaren till den lilla bok vi ha framför oss, så kunna Vi nästan med visshet lofva honom, att han skall lyckas."

Menniskans egna kraft, rätta vägen till utmärkelse och rikedom af Samuel Snilles. Pris: häftad 3: 25, inb. i klotband 4:25/

Denna folkbok har i England och Amerika blifvit spridd i flera 100,000 exemplar, och i Sverige har den inom några år upplefvat sex upplagor.

Herren af Davids stam, eller tre år i den heliga staden. En samling bref hvilka Adina, en Alex-andrisk judinna, 'Under sitt vistande i Jerusalem på Herodes tid, skref till sin fader, en rik jude i Egypten, och i hvilka hon som ögon-vittne berättar alla händelser och underbara tilldragelser ur Jesu af Nazareth lif, från hans döpelse i Jordan till hans korsfästning på Golgata. Utgifven af professor J. H. Ingraham. Pris: halt. 1 kr. 50 öre, inb. 2 kr. Denna bok har på några år utgått i 35,000 exemplar.

Eldstoden eller Israels barn i träldomens hus. En samling bref från prins Sesostris till hans moder Epifia, drottning af Fenicien, under den tid Moses var prins i Egypten. Af J. H. Ingraham. Pris häft. 2: 50, elegant klotband 4 kr.

Praktisk Juridisk Handbok för menige man. Formulärer och juridiska uppsatser jemte råd och upplysningar i de flesta förekommande juridiska frågor, med talrika prejudikat och förordningar, af C. Forsberg. Pris 1: 75, inb. 2 kr.

Sandströms kokbok. God husmanskost. En hjelpreda för unga husmödrar och kokerskor i vanlig och finare matlagning, jemte anvisning för tillagning af våra matnyttiga svampar. Pris: haft. 1 krona, inb. 1:25.

Den skicklige fiskaren. Fullständig handbokför fiskare, innehållande lättaste sättet att fånga fisk, beskrifning på fiskredskap samt sättet att salta, torka och röka fisk. Pris 75 öre.

Kongl. Majits förnyade nådiga Legostadga för husbönder och tjenstehjon. Pris: 15 öre.

Portemonnä-intresseuträkning å 4, 4 1/2, 5 och 6 procent å kapital från 50 öre till 10,000 kr. Pris: 25 öre.

Naturens språk och spåkonstens största hemligheter. Med 100 upplysande teckningar. 2:25.

Handbok för rust- och rotehållare, militär och indelt manskap af J. A. Thurgren. 1 kr.

Om nyttan af tidigt uppstigande på morgonen af Carl Ritter. 50 Öre.

Nyaste Gitarrskolan för sjelfstudium af F. Bengzon. 50 öre.Om konsten att lefva af Jean Paul William. Pris häftad 50 öre.

— Denna »handbok för lifvet", som framställer moralens grundsanningar i ett lika allvarligt som fritt språk, förtjenar att spridas i tusental hos alla åldrar och samhällsklasser.

Praktiska vinkar om affärslifvet af Josef Kalisch. Pris häftad 1: 50.

Innehållande nyttiga och intressanta underrättelser om bandels- och affärsverksamhet i allmänhet, grundregler för rätta sättet att förvärfva och bibehålla förmögenhet och förtroende, lefnadsteckningar öfver Rofschildarne, David Riccardo, Jakob Astor, Greely, Barnum, Stroussberg m. fl. Menniskans sanna värde af I. Hain Friswell, Pris: häftad 3: 75, inb. i klotband 4: 75. Engelska tidningars omdömen om boken äro: »Arbetet förtjänar att tryckas

med guldbokstäfver och att spridas till hvarje hus." Karaktärens värde af Samuel Smiles. Pris: häftad 3 kr., inb. i klotband 4 kr. Davids thron. Skildring af tiden som ligger emellan hans utväljande till konung, medan han ännu var herde i Bethlehem, och Absaloms uppror. Af J. H. Ingraham. Pris häftad 2: 50. Hvad skall man bli? Rådgifvare vid valet af lefnadsbana af Kapten. L. Hubendick.

I. Den civile tjenstemännen, 1 kr. II. Landtmilitären, Sjömannen, Teknikern, 1 kr. III. Presten, Läkaren, Apotekaren, Veterinären, Tandläkaren, Fältskären, 1 kr. IV. Vetenskapsmannen, Läraren, Litteratören, 1 kr. V. Jordbrukaren, Skogstjenstemannen, Affärsmannen, Konstnären, Hofmannen, Diplomaten, De qvinliga yrkena, 1: 50. Morgon- och aftonböner för 15 veckor jemte böner på högtidsdagar och för olika lefnadsförhållanden, af B. A. Kjellmark. Öfvers, fr. 9:de tyska uppl. Pris: enkelt band 1: 60, klotband 2: 25. Att denna bönbok på orginalspråket utkommit i nio upplagor, bevisar att hon i sitt hemland blifvit om-tyckt. Hon är författad af en qvinna, ursprungligen blott för hennes egen familj. Vi hafva väl förut bönböcker af högt värde, men få likna denna i varm innerlighet. Hvarje bön inledes med och utgår ifrån ett skriftens språk. Särskildt att märka är den anda af tack och lof, af glädje och frid, som öfverallt genomgår bönerna, och som gör dem till en outsäglig hugsvalelse för alla bedröfvade och oroliga hjertan.

Stilar för textning eller förskrift för skönskrif-vare, lithografer, gravörer och skyltmålare m. fl. Af C. M. Andersson. Pris: 3 kr.

Hvardagsregler för helsan eller "Konsten att lefva länge". — En samling minnesregler, småberättelser och anekdoter med afseende på helsan och moralen. Af D:r W. Hall. 75 öre, inb. 1: 25.

3,000 huskurer och enkla, icke farmaceutiska medel mot mennikans sjukdomar. En hus- och familjebok. Af D:r J. F. Osiander. Pris 2 kr.

Musikalisk Fickordbok eller förklaring öfver i pianomusiken förekommande konstuttryck, af Lagerström. 50 öre.

Arbets almanaeh eller underrättelse om huru och på hvilka tider landtbruksgöromålen böra förrättas. Särdeles rikhaltigt innehåll. Af Howing. 1 kr. 25 öre.

Om vattnets bortskaffande från fält, som sakna aflopp. Af Gust. Lagerheim. 35 öre.

Betraktelser öfver Kristi lif af Thomas a Kempis. Öfvers, af E. Evers. Inb. 2: 25 och. 2: 75.

Den kristliga familjen af H. J. Thiersch. Öfvers. från 8:de uppl. af E. Evers. 1: 50, klotb. 2: 25.

Allt af nåd. Ett allvarligt ord till dem, som söka frälsning genom Herren Jesus Kristus, af C. H. Spurgeon. Häft. 1: 25, kart. 1: 50, klotb. 1: 90.

En fickbibels öden af G. Sargent. Öfvers. af Math. Langlet. Med 10 illustrationer. 1: 50, klotb. 2 kr.

Det menskliga lifvets pligter och mål. Häft. 1: 75, klotband 2: 50.Den husliga lyckan. En fingervisning för dem, som vilja ega den samma, af P. Zaulecck. 40 öre.

Fins det ett lif efter detta och hur gestaltar sig det samma omedelbart efter döden r Af Pastor Lutze. 35 öre.

Om tillståndet efter döden af H. Cremer. 50 öre.

Återkomma de döda? Af A. Clergyman. 75 öre.

Praktiskt Handbibliotek:

Nr 1. Lättfattlig handledning vid beredning af Fruktviner, af D:r K. Feers. Pris 75 öre.

Nr 2. Om kräftor och kräftodling, af Fritz Puchner, med 14 illustrationer. Pris 75 öre.

Nr 3. Mathey's Handledning vid tillverkning af alla slags Olje- och Vattenfärger, till målning och anstrykning efter nyaste metoder med Oljeoch Vattenfärger, äfven med vattenglas. Träoch Sten-imitationer. Färgning af Ylle, Bomull, Siden, Linne; anvisning till blekning af ylle, bomull, halm, att bereda Siccativ, Fernissor och kitt; om Förgyllning, Betsning, Polering och Bronsering m. m. Pris 75 öre.

Nr 4. Den praktiska formulär och aifärsbo-ken. Handledning i bokföring samt vid uppsättande af handlingar, såsom reverser, vexlar, fullmakter, testamenten, köpehandlingar, bouppteckningar, arfskiften, kontrakter, förmynderskapsoch konkurshandlingar m. m. af Gust. Smedman. Pris 75 öre.

Nr 5. Anvisning att föröka, vårda och göda Ankor. Siflerbevis att ankskötseln, rätt handhaft!, kan blifva en af de indrägtigaste binärin-far, med en årlig nettobehållning af öfver 1,100 r. af W. Hamm. Pris 40 öre.

Nr 6. Anvisning till vinstgifvande dufvoskötsel eller dufvoskötseln i stad och på landet, såsom medel till en årlig ren behållning af 1,500 kronor, af W, Hamm. Pris 40 öre.Nr 7. Gässens skötsel, förökning oöh vård eller gåsskötseln såsom ett medel till en årlig inkomst af 1,100 kronor, af W. Hamm. Pris 40 öre.

Nr 8. Anvisning att uppföda Höns och Kapu-ner, äfvensom deras förökning och gödning. En hushållshandbok för hvar och en, synnerligast för den, som med ett obetydligt kapital vill förvärfva sig en årlig inkomst af 1,000—1,500 kronor, af W. Hamm. Pris 40 öre.

Nr 9. Anvisning till kalkoners uppfödande eller Kalkonafveln såsom medel till en ärlig inkomst af 5,000 kronor, af W. Hamm. Pris 40 öre.

Nr 10. Hönsgården. Fullständig anvisning att föröka, sköta och vårda höns, dufvor, gäss, ankor och kalkoner, af W. Hamm. Pris 1: 25. (Innehåller alla 5 ofvanstående arbeten).

Nr 11 Den fullständiga Konditorn, innehållande bakning af tårtor, bakelser, konfekt, pastiller och tébröd, chokladberedning, syltning, saft-, likör-, lemonad-, och glace-beredningar m. m. af J. F. Miström. Pris 75 öre.

Nr 12. Botemedel mot fetma enligt Bantingskuren af Professor D:r Niemeyer. 35 öre.

Nr 13. Den amerikanske hästtämjaren J. S. Eareys konst att tämja de vildaste och bångstyrigaste hästar samt dressera de unga till ridning och körning. Pris 50 öre.

Nr 14. Köksträdgården. Uppdragning och skötsel af de förnämsta och allmännaste köksväxter och bärbuskar, af J. Anderson. Pris 50 öre.

Nr 15. Hårläkaren. Anvisningar rörande hårets vård, sjukdomar och botemedel, om kala hufvuden och tjock hårväxt samt om peruker, af D:r F. Woolstone. Pris 50 öre.

Nr 16. Den prisbelönade Hönshusarkitekten.

Ritningar och beskrifningar till enkla och billiga

hus för 25, 50 och 100 höns. Prisbelönad af

"Föreningen för fjäderfäskötselns befrämjande."

Pris 75 öre.Nr 17. Den praktiska och allmännyttiga Receptboken, en praktisk och nyttig handbok innehållande 100 värdefulla recept på de bästa och tillförlitligaste toalett- och skönhetsmedel, eau de cologne och parfymer, skyddsmedel och botemedel mot kolera, stensmärtor, gikt, mask, blodflöde, frossa, ros, näsblod, tandvärk, förgiftning, fyllerisjuka, m. m. af D:r—S. Pris 75 öre.

Högst intressanta och spännande Äfventyrs-böcker,

till pris 25, 30, 35, 40 och 50 öre stycket. 1. Jagtäfventyr i Kapkolonien 35 öre. 2. Järnarmen 40 öre. 3. Den hemlighetsfulla ön. Ett krigståg mot röda Örnen. Ett myteri i Söderhafvet 50 öre. 4. Irokesens gift 50 öre. 5. Lefvande begrafven 50 öre. 6. Den afhuggna handen 25 öre. 7. Negerns hämd 50 öre. 8. Björnindianernas undergång 50 öre. 9. Bland Karaibiska menniskoätare och Rinaldo Rinaldino 50 öre. 10. Negerhöfdingen eller Zambos hämd 50 öre. 11. Hos Malajdska sjöröfvare 40 öre. 12. Guldgräfvarne i Mexiko 30 öre, 13. Onkel Toms stuga 50 öre. 14. Indianfursten Tecumshe 50 öre. Österg. Dagblad säger om ofvansstående: "På ofvannämnda förlag har börjat utgifvas en hel serie äfventyrsböcker till det ofantligt billiga priset från 25 till 50 öre stycket. Äfventyret är och förblir den manliga ungdomens käraste boknöje, som i regeln slukas. Urvalet i denna samling synes vara synnerligen godt. När man besinnar det ovanligt billiga priset samt den rigtigt trefliga utstyrseln, så

förespå vi denna samling af äfventyrsböcker en stor och välförtjent framgång.

Folkskrifter.

N:o 1. Den ofelbara drömboken eller uttydande af närmare 600 drömmar. Pris 25 öre.

N:o 2. Blomsterspråket eller blommornas betydelse. Pris 20 öre.N:o 3. Kortspråket eller kortens betydelse. Pris 25 öre.

N:o 4. Kortprofeten eller konsten att spå i kort. Pris 25 öre.

N:o 5. Punkterkonsten eller sättet att förutsäga egna och andras öden. Pris 25 öre.

N:o 6. Kärlekstelefonen. Nyaste brefställare för älskande, innehållande 79 mönsterbref för älskande af båda könen, af Lycko-Per, Pris 50 öre.

N:o 7. Bränvin och salt, ett osvikligt botemedel mot alla slags yttre och inre åkommor. Grundlig anvisning att med detta bepröfvade läkemedel utan läkarehjelp bota alla slags sår, förlamning, slag, kräfta, tandvärk, kolik, ros, rheumatism, lunginflammation, ögonsjukdom, såväl som alla slags inre och yttre inflammationer. En oumbärlig handbok för hvar man. Utgifven af läkemedlets upptäckare William Lee. 25 öre.

N:o 8. Baron von Munehhausens berömda äfventyr och resor, och de märkvärdiga händelser han upplefvat. Med 4 illustrationer. 25 öre.

N:o 9. Kärlekens underliga vägar. En vacker och rörande både sorglig och lustig berättelse om två älskande som icke kunde få hvarandra och som derför ville taga lifvet af sig medels kolos, men huru deras kärlek till sist segrade öfver de grymma föräldrarne. Med 19 illustrationer. Pris 25 öre.

N:o 10. Kalifen Storks äfventyr. 25 öre.

N:o 11. Aladdins äfventyr eller den underbara lampan. 25 öre.

N:o 12. Lustiga berättelser om de klyftiga borgarena i Schildburg. 25 öre.

N:o 13. Den hemlighetsfulla grafven. Sann berättelse från medeltiden. 25 öre.

N:o 14. Hedvig eller Banditens brud. 25 öre.

N:o 15. Hvita Frun. Några berättelser ur andevärldens fördolda lif. 25 öre.

N:o 16. Preciösa. En zigenarflickas underbara öden. 25 öre.N:o 17. Robinsons äfventyr. 25 öre.

N:o 18. Emigrantskeppet Atlantis undergång. 25 öre.

N:o 19. Eremiten i Beatushålan. En sann berättelse från forntiden. 25 öre.

N:o 20. Den oskyldigt dödsdömda Grefvinnan Genovevas underbara räddning. 25 öre.

Illustrerade Folkböcker:

N:o 1. Thyregod, C. A., Från Herregård och Bondby. Valda berättelser. Illustrerade. 50 öre.

N:o 2. Thyregod C. A, Fyra valda berättelser. Illustrerade af C. Larsson. 50 öre.

N:o 3. Kungen, som inte kunde sofva, Klippblocket, Lifsens bok, Den rätte brudgummen, Kyrkan, Ekprren, På rullgardinen, Det okända paradiset. Åtta sagor. Illustrerade. 25 öre.

N:o 4. Ett bondbröllop, Lotsarne, Bevärings-mötet. Skildringar ur Folklifvet af Richard Gustafsson. Illustrerade af C. Larsson. 25 öre.

N:o 5. Den bästa vägen, Hafsgudens krona, Konung Osmans vänner, Den sjungande myran, Hvad yfves du öfver, Konung Karius, Skogsfjä-riln. Illustrerade. Pris 25 öre.

N:o 6. Spelmannen, Mor och son, Juldagsmorgonen. Skildringar ur folkets lif af Richard Gustafsson. Illustrerade af O. Larsson. 25 öre.

N:o 7. Glädjens blomster. Svalorna, Så går det till i krig, Eolsharpan, Den grönskande ön, Bröderna, Igelkotten, Sju sagor $£ Richard Gustafsson. Illustrerade af C. Larsson. Pris 25 öre.

N:o 8. Soldaten Träff, Lotsflickan, Spelemannens juletrall. Illustrerade af C. Larsson. Pris 25 öre.

N:o 9. Den lilla Sagoboken, Grodan och fjärilen, Näktergalen, Det passar inte, Gullvifvorna, Papegojan och lärkan, Bäcken, Sju sagor af Richard Gustafsson. Illustr, af G. Larsson. 25 öre.

N:o 10. Humoristiska bilder. Samlade af Mäster Fröjd. Med 21 illustrationer. Pris 25 öre.

I alla boklådor till salu:

Folkskrifter:

N:o 1. **Den ofelbara drömboken eller uttydande af närmare 600 drömmar.** Pris 25 öre.

N:o 2. **Blomsterspråket eller blommornas betydelse.** Pris 20 öre.

N:o 3. **Kortspråket eller kortens betydelse.** 25 öre.

N:o 4. **Kortprofeten eller konsten att spå i kort.** 25 öre.

N:o 5. **Punkterkonsten** eller sättet att förutsäga egna och andras öden. Pris 25 öre.

N:o 6. **Kärlekstelefonen.** Nyaste brefställare för älskande, innehållande 79 mönsterbref för älskande af båda könen, af *Lycko-Per*. Pris 50 öre.

N:o 7. **Bränvin och salt**, ett osvikligt botemedel mot alla slags yttre och inre åkommor. 25 Öre.

N:o 8. **Baron von Münchhausens** berömda äfventyr och resor, och de märkvärdiga händelser han upplefvat. Med 4 illustrationer. 25 öre.

N:o 9. **Kärlekens underliga vägar.** En vacker och rörande både sorglig oeh lustig berättelse om två älskande som icke kunde få hvarandra och som derför ville taga lifvet af sig medels kolos, men huru deras kärlek till sist segrade öfver de grymma föräldrarne. Med 19 illustrationer. Pris 25 öre.

N:o 10. **Kalifen Storks äfventyr.** 25 öre.

N:o 11. **Aladdins äfventyr** eller den underbara lampan. 25 öre.

N:o 12. **Lustiga berättelser** om de klyftiga borgarena i Schildburg. 25 öre.

N:o 13. **Den hemlighetsfulla grafven.** Sann berättelse från medeltiden. 25 öre.

N:o 14. **Hedvig eller Banditens brud.** 25 öre.

N:o 15. **Hvita Frun.** Några berättelser ur andevärldens fördolda lif. 25 öre.

N:o 16. **Preciosa.** En zigenarflickas underbara öden. 0,25.

N:o 17. **Robinsons äfventyr.** 25 öre.

N:o 18. **Emigrantskeppet Atlantis undergång.** 25 öre.

N:o 19. **Eremiten i Beatushålan.** En sann berättelse från forntiden. 25 öre.

N:o 20. **Den oskyldigt dödsdömda Grefvinnan Genovevas underbara räddning.** 25 öre.